

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työttömyyskassalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyyskassalakia siten, että valtion liikelaitoksille säädetään velvollisuus maksaa työttömyysvakuutusmaksua. Lisäksi ehdotetaan, että työttömyysvakuutusmaksun viivästyessä sille on suoritettava 16 prosentin vuotuinen viivästyskorke.

Lain 33 §:n 4 momentti ja 35 §, jotka koskevat viivästyskorkeaa, ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993. Lain 33 a §, joka koskee valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksua, on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Työttömyyskassalain (603/84) 33 §:n mukaan työnantaja, joka tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaan on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksua, joka peritään tapaturmavakuutuslain mukaisesta vakuutuksesta, lukuun ottamatta sanotun lain 57 §:ssä tarkoitettuja vakuutuksia, maksuunpannun vakuutusmaksun lisämaksuna. Maksu määrätään sen työpalkkojen määrän perusteella, jonka mukaan työnantajan tapaturmavakuutusmaksu määräytyy. Työttömyyskassalain 35 §:n mukaan työttömyysvakuutusmaksuna kertyneet varat suoritetaan työttömyyskassalain 29 §:ssä tarkoitettulle työttömyyskassojen keskuskassalle, joka maksaa työttömyyskassalle, jolla on oikeus saada täyttä valtionosuutta, 47 prosenttia työttömyyskassan maksamista työttömyyspäivärahoista.

Työttömyyskassalain 34 §:n mukaan valtioneuvosto vahvistaa vuosittain työttömyysvakuutusmaksun siten, että työttömyyskassojen keskuskassa voi suoriutua seuraavana kalenterivuonna lain mukaisista velvoitteistaan. Val-

tioneuvosto on 10 päivänä joulukuuta 1992 antamallaan päätöksellä (1255/92) vahvistanut työttömyysvakuutusmaksuksi 6,0 prosenttia työnantajan suorittamien työpalkkojen määräästä vuonna 1993.

Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen ei koske valtiota työnantajana eikä myöskään valtion liikelaitoksia. Esityksessä ehdotetaan, että valtion liikelaitokselle, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87), säädettäisiin velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen. Työttömyysvakuutusmaksu määrättäisiin liikelaitoksen maksamien ennakoperintälain (418/59) 4 §:n tarkoittamien palkkojen määrän perusteella.

Yksityisen sektorin työttömyysvakuutusmaksut peritään siten, että tapaturmavakuutuslaitokset, joissa työnantaja on lakisääteisesti vakuuttanut työntekijänsä työtapaturman varalta, perivät työttömyysvakuutusmaksun työnantajilta. Vakuutusmaksun muodostavat ennakkovakuutusmaksu ja tasoitusvakuutusmaksu. Ennakkovakuutusmaksu on suoritettava vakuutusmaksukausittain etukäteen. Jos vakuutuskauden lopullinen vakuutusmaksu ylittää tai alittaa perityn ennakkovakuutusmaksun, va-

kuutuslaitos perii tai palauttaa tasoitusvakuutusmaksuna lopullisen maksun ja ennakkomaksun erotuksen. Koska valtion liikelaitoksilla ei vastaavaa lakisääteistä tapaturmavakuutusmaksujärjestelmää ole, esityksessä ehdotetaan, että valtiokonttori perisi valtion liikelaitoksilta työttömyysvakuutusmaksun määräämällä tavalla. Valtiokonttori siirtäisi kertyneet varat edelleen työttömyyskassojen keskuskassalle siten kuin valtiokonttorin ja keskuskassan välisessä sopimuksessa määrätään. Jollei tällaista sopimusta ole, olisi noudatettava sosiaali- ja terveysministeriön antamia ohjeita.

Liikelaitokselta perittävästä työttömyysvakuutusmaksusta olisi muutoin voimassa, mitä työttömyyskassalain 33 §:n 4 momentissa, 34 ja 36 §:ssä säädetään. Siten työttömyysvakuutusmaksu voitaisiin ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä ja siihen sovellettaisiin jäljempänä ehdotettavaa viivästyskorkoa koskevaa säännöstä. Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksuun sovellettaisiin myös lain 36 §:n muutoksenhakua koskevia säännöksiä.

Korkolain (633/82) mukaan velallisen on velan maksun viivästyessä maksettava viivästykseksi määrälle vuotuista korkoa 16 prosenttia. Korkolain 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan lakia ei sovelleta liikennevakuutukseen, lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen tai lakisääteiseen eläkevakuutukseen eikä työntekijäin ryhmähenkivakuutukseen tai sitä vastaavaan kunnallisen eläkelaitoksen myöntämään etuuteen. Luettelossa ei ole mainittu työttömyysvakuutusmaksua. Yleisten laintulkintaperiaatteiden mukaan korkolaki olisi sovellettava muihin lakisääteisiin vakuutuksiin kuin luettelossa mainittuihin, jos kysymyksessä ei ole 1 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu julkisoikeudellisesta perusteesta johtuva saatava.

Korkolain 1 §:n 2 momentin 2 kohta sai nykyisen sisältönsä lakivaliokunnassa, jonka mietinnössä (LaVM 4/82 vp) valiokunta toteaa, että kaikki lakisääteiset vakuutukset ja näiden vakuutusten osapuolten oikeudet ja velvollisuudet on järjestetty näitä vakuutuslajeja koskevalla erityislainsäädännöllä. Näihin erityislakeihin sisältyy myös korvausten määriä koskevia yhteensovittamissäännöksiä. Näistä syistä valiokunta ei pitänyt korkolakiin hallituksen esityksessä ehdotettua rajausta vakuutusten osalta oikeana vaan katsoi, että myös korkoa ja viivästyskorkoa koskevat säännökset tulee säätää kussakin erityislaissa erikseen saman periaatteen mukaisesti. Valiokunta katsoikin, että

muutkin lakisääteiset vakuutukset kuin eläkevakuutus tuli sulkea korkolain soveltamispiirin ulkopuolelle. Omaksuessaan edellä esitetyn kannan valiokunta kuitenkin edellytti, että hallitus viipymättä ryhtyy toimenpiteisiin eläkevakuutusta koskevien lakien, tapaturmavakuutuslain ja liikennevakuutuslain muuttamiseksi niin, että niihin lisätään yhtenäiset säännökset koron ja viivästymiskoron maksamisesta.

Työttömyysvakuutusmaksun laiminlyöntitapauksessa ei ole peritty viivästyskorkoa. Työttömyysvakuutusmaksun perinnästä huolehtivien vakuutuslaitosten tulkinta on ollut, ettei nykyisten säännösten perusteella viivästyskorkoa voitaisi periä. Työttömyysvakuutusmaksu ei ole vakuutusyhtiön kannalta edes siirtotulo, vaan se on työttömyyskassojen keskuskassan maksu, joka peritään tapaturmavakuutusmaksun yhteydessä. Viivästyskoron vakuutusyhtiö voisi periä omista veloituksistaan, mutta sen lisääminen toisen organisaation maksuun ja tilittäminen edelleen keskuskassalle edellyttäisi säännöksiä työttömyyskassalaissa.

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain työttömyysvakuutusmaksun siten, että työttömyyskassojen keskuskassa voi suoritua seuraavana vuonna työttömyyskassalain mukaisista velvoitteistaan. Työttömyysvakuutusmaksu on noussut siten, että vuonna 1990 se oli 0,6 prosenttia palkoista ja vuonna 1993 6,0 prosenttia palkoista. Maksun noustessa on myös vakuutusmaksun suorittamisen laiminlyönti lisääntynyt.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan työttömyyskassalain 33 §:n 4 momenttia muutettavaksi siten, että työttömyysvakuutusmaksun viivästyessä sille on suoritettava 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko. Työttömyyskassalain 35 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännökset perityn viivästyskoron edelleen tilittämisestä työttömyyskassojen keskuskassalle.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtion liikelaitosten yhteen laskettu palkkasumma oli vuonna 1992 noin 6,9 miljardia markkaa. Vuonna 1993 liikelaitosten palkkasumman arvioidaan olevan noin 6,4 — 6,7 miljardia markkaa. Vuoden 1994 alusta liikelaitoksista ainakin Posti- ja telelaitos muuttanee osakeyhtiöksi. Sen palkkasumman ar-

vioidaan olevan noin 4,2 miljardia markkaa vuonna 1993. Posti- ja telelaitoksen palkkasummastaan maksaman työttömyysvakuutusmaksun tuotto kuuden prosenttiyksikön mukaan on arviolta 250 miljoonaa markkaa vuonna 1994. Jäljellä olevien liikelaitoksien maksaessa työttömyysvakuutusmaksua, on tuotto noin 100 miljoonaa markkaa vuonna 1994. Yhteensä työnantajan työttömyysvakuutusmaksun lisätuotto olisi siis noin 350 miljoonaa markkaa vuonna 1994. Mikäli vuoden 1994 lopullinen työttömyysvakuutusmaksu poikkeaa kuudesta prosentista, on saatava tuotto vastaavasti vahvistetun työttömyysvakuutusmaksun määrän mukainen.

Valtion liikelaitosten suorittama työttömyysvakuutusmaksu, kun otetaan huomioon myös Posti- ja telelaitoksen suorittama maksu, vai-

uttaa työnantajan työttömyysvakuutusmaksun arviolta vajaalla 0,2 prosenttiyksiköllä 17,5 prosentin työttömyysasteella vuonna 1994.

3. Voimaantulo

Lain 33 §:n 4 momentti ja 35 § ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993. Viivästyskorkoa koskevia muutoksia sovellettaisiin työttömyysvakuutusmaksuihin siltä osin kuin niiden suorittaminen on viivästynyt lain voimassa ollessa. Lain 33 a § ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/84) 33 §:n 4 momentti ja 35 § sekä
lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

33 §

Velvollisuus suorittaa työttömyysvakuutusmaksu

Työttömyysvakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu määräaikaan, peritään viivästysajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko. Työttömyysvakuutusmaksu ja viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä.

33 a §

Valtion liikelaitoksen velvollisuus suorittaa työttömyysvakuutusmaksu

Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on myös soveltuvin osin valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87). Työttömyysvakuutusmaksu määrätään liikelaitoksen maksamien ennakoperintälain (418/59) 4 §:n tarkoittamien palkkojen määrän perusteella. Liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksun

suuruuden määrää valtioneuvosto erikseen. Muutoin noudatetaan soveltuvin osin, mitä 33 §:n 4 momentissa, sekä 34 ja 36 §:ssä säädetään.

Valtiokonttori perii keskuskassan puolesta liikelaitokselta työttömyysvakuutusmaksun määräämällään tavalla ja välittää kertyneet varat edelleen keskuskassalle siten kuin valtiokonttorin ja keskuskassan välisessä sopimuksessa määrätään. Jollei tällaista sopimusta ole, on noudatettava sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön antamia ohjeita.

35 §

Vakuutusmaksujen tilittäminen

Työttömyysvakuutusmaksuna kertyneet varat viivästyskorkoineen suoritetaan keskuskassalle. Varojen tilittämisestä samoin kuin keskuskassan suoritettavien maksuunpano-, perimis- ja tilityskulujen korvaamisperusteista on voimassa, mitä niistä keskuskassan ja Tapatur-

mavakuutuslaitosten Liitto r.y:n välisellä sopimuksella määrätään. Jollei tällaista sopimusta ole, on noudatettava sosiaali- ja terveysministeriön antamia ohjeita.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____

kuuta 1993, kuitenkin siten, että lain 33 a § tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 199 .

Tämän lain 33 §:n 4 momenttia ja 35 §:ää sovelletaan työttömyysvakuutusmaksuihin siltä osin kuin niiden suorittaminen on viivästynyt lain voimassa ollessa.

Helsingissä 28 päivänä toukokuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Toimi Kankaanniemi

Laki

työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/84) 33 §:n 4 momentti
 ja 35 § sekä
lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

33 §

Velvollisuus suorittaa työttömyysvakuutusmaksu

Työttömyysvakuutusmaksu saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä.

Työttömyysvakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu määräaikana, peritään viivästysajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko. Työttömyysvakuutusmaksu ja viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä.

33 a §

Valtion liikelaitoksen velvollisuus suorittaa työttömyysvakuutusmaksu

Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on myös soveltuvin osin valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87). Työttömyysvakuutusmaksu määrätään liikelaitoksen maksamisen ennakkoperintälain (418/59) 4 §:n tarkoittamien palkkojen määrän perusteella. Liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksun suuruuden määrää valtioneuvosto erikseen. Muutoin noudetaan soveltuvin osin, mitä 33 §:n 4 momentissa, 34 §:ssä ja 36 §:ssä säädetään.

Valtiokonttori perii keskuskassan puolesta liikelaitokselta työttömyysvakuutusmaksun määrämällään tavalla ja välittää kertyneet varat edelleen keskuskassalle siten kuin valtiokonttorin ja keskuskassan välisessä sopimuksessa määrätään. Jollei tällaista sopimusta ole, on noudatettava sosiaali- ja terveysministeriön antamia ohjeita.

35 §

Vakuutusmaksujen tilittäminen

Työttömyysvakuutusmaksuna kertyneet varat suoritetaan keskuskassalle. Varojen tilittä-

35 §

Vakuutusmaksujen tilittäminen

Työttömyysvakuutusmaksuna kertyneet varat viivästyskorkoineen suoritetaan keskuskas-

Voimassa oleva laki

misestä samoin kuin keskuskassan suoritettavien maksuunpano-, perimis- ja tilityskulujen korvaamisperusteista on voimassa, mitä niistä keskuskassan ja Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto r.y:n välisellä sopimuksella määrätään. Jollei tällaista sopimusta ole, on noudatettava sosiaali- ja terveysministeriön antamia ohjeita.

Ehdotus

salle. Varojen tilittämisestä samoin kuin keskuskassan suoritettavien maksuunpano-, perimis- ja tilityskulujen korvaamisperusteista on voimassa, mitä niistä keskuskassan ja Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto r.y:n välisellä sopimuksella määrätään. Jollei tällaista sopimusta ole, on noudatettava sosiaali- ja terveysministeriön antamia ohjeita.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1993, kuitenkin siten, että lain 33 a § tulee
voimaan päivänä kuuta 199 .*

*Tämän lain 33 §:n 4 momenttia ja 35 §:ää
sovelletaan työttömyysvakuutusmaksuihin siltä
osin kuin niiden suorittaminen on viivästynyt lain
voimassa ollessa.*
